

دقتوجه شماره ۲

آزمون شماره ۱۳

جمعه ۹۸/۰۹/۲۹

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه درسی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

پاسخ‌های تشریحی

پایه دهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد کل سوالات: ۱۱۵	مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال		شماره سوال	مدت پاسخگویی
		از	تا		
۱	فارسی ۱	۱۰	۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۲	عربی، زبان قرآن ۱	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰ دقیقه
۳	دین و زندگی ۱	۱۰	۲۱	۳۰	۱۰ دقیقه
۴	زبان انگلیسی ۱	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰ دقیقه
۵	ریاضی و آمار ۱	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵ دقیقه
۶	اقتصاد	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه
۷	علوم و فنون ادبی ۱	۱۵	۶۱	۷۵	۱۵ دقیقه
۸	تاریخ ایران و جهان ۱	۱۰	۷۶	۸۵	۱۰ دقیقه
۹	جغرافیای ایران	۱۰	۸۶	۹۵	۱۰ دقیقه
۱۰	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۹۶	۱۰۵	۱۰ دقیقه
۱۱	منطق	۱۰	۱۰۶	۱۱۵	۱۰ دقیقه

برای اطلاع از نتایج آزمون و زمان دقیق اعلام آن باید در کانال تلگرام گاج عضو شوید. @Gaj_ir

زبان عربی

■ گزینه درست را در ترجمه مشخص کن (۱۴ - ۱۱):

۱۱) ۴ الأرباع: چهارشنبه [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]

کانت ... تتسافط: پی‌درپی ... می‌افتاد؛ هرگاه فعل مضارع پس از «کان» و مشتقات آن بیاید، معنای «ماضی استمراری» می‌دهد. [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

هنا: این‌جا [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

أخذت: برداشتم؛ فعل ماضی است. [رد گزینه (۳)]

خمسة: پنج [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]

۱۲) ۱ ما یست: ناامید نشدند، ناامید نشده‌اند؛ فعل ماضی منفی است. [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]

معرفة: شناخت [رد گزینه (۴)]

تلك: آن [رد گزینه (۲)]

شیرسلون: خواهند فرستاد؛ فعل مستقبل است. [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

محیط قریب منه: اقیانوس نزدیک آن [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]

۱۳) ۳ لا تسبوا: دشنام ندهید؛ فعل نهی است. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

یدعون: فرا می‌خوانند؛ فعل مضارع است. [رد گزینه (۴)]

من دون الله: به جای خدا [رد گزینه (۲)]

فیتسبوا: که دشنام دهند [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

۱۴) ۳ حاسوباً: رایانه / الریاضة: ورزش

ترجمه درست عبارت: پدش برای موفقیت او در ورزش یک رایانه خریدم است.

■ جواب درست را در مفهوم یا واژگان یا گفت‌وگوها مشخص کن (۱۷ - ۱۵):

۱۵) ۲ ترجمه عبارت سؤال: «[بدی را] به گونه‌ای که بهتر است دفع کن».

مفهوم: «جواب بدی را با خوبی بده.» این مفهوم به گزینه (۲) نزدیک‌تر است.

۱۶) ۲ ترجمه گزینه‌ها:

(۱) زردآلو میوای است که مردم آن را خشک و غیرخشک می‌خورند.

(۲) گردباد، باد شدیدی است که از جایی به جای دیگر منتقل نمی‌شود.

(۳) ایرانیان، نوروز، نخستین روز از روزهای سال هجری شمسی را جشن می‌گیرند.

(۴) کورل، دستگاهی برای رهایی از گرمای تابستان است.

۱۷) ۴ ترجمه عبارت سؤال: «ماشاءالله؛ عربی را به خوبی سخن می‌گویی»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) به روی چشم.

(۲) زبان فارسی را دوست دارم. فارسی بسیار زیباست.

(۳) از هفته آینده زبان عربی را خواهم آموخت.

(۴) این زبان را دوست دارم. عربی زیباست.

فارسی

۱) ۴ معنی درست واژه‌ها:

شکای: کرایه‌دهنده اسب، الاغ و مانند آن‌ها، چاروادار / غنما: سرود، نغمه، آوازخوانی، دستگاه موسیقی / سوادایی: عاشق، شیفته، شیدا / گسیل کردن: روانه کردن، فرستادن کسی به جایی

۲) ۱ املای درست واژه در سایر گزینه‌ها:

(۲) لثیم (بست) (۳) فراغ (آسودگی)

(۴) قرض (وام، دین)

۳) ۲ گرت ز دست برآید؛ گرت ز دست برآید

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) از خویشم نبری / م: مفعول

ناشادم نکنی / م: مفعول

(۲) گفتمش / اش: متمم

(۴) خواندمت / ت: مفعول

۴) ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ای رفیق [با تو سخن می‌گویم].

(۲) نه زهره [او را بود]. / یا: نه زهره [داشت].

نه یارا [او را بود]. / یا: نه یارا [داشت].

(۴) از دست بر سینه پیش امیر [بودن] به [است].

۵) ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جناس تام: بار (دفعه) و بار (محموله)

(۳) ایهام: راستی: ۱- درست‌کاری ۲- استواری قامت

(۴) مجاز: حرف مجاز از سخن

۶) ۲ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۲): حیات‌بخشی قرآن

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) نکوهش ظاهربینی / توصیف ظاهربینی شیطان

(۳) لازمه رسیدن به معشوق، ترک وجود مادی است. / وحدت وجود

(۴) ستایش دل‌فریبی معشوق / عشق زندگی‌بخش است.

۷) ۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): وفاداری عاشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) توبه کردن و توبه‌شکنی پی‌درپی

(۳) فراوانی دل‌دادگان معشوق

(۴) بی‌وفایی زبیرایان

۸) ۲ مفهوم گزینه (۲): بی‌قراری عاشق / تقابل عشق و شکیبایی

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: صبر کلید کامیابی است.

۹) ۴ مفهوم گزینه (۴): نکوهش بی‌وفایی و بدعهدی در عشق

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: ناپایداری احوال جهان

۱۰) ۴ مفهوم گزینه (۴): ستایش ظاهر و باطن ممدوح

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: ترجیح باطن بر ظاهر

■ گزینه مناسب را در مورد سؤالات زیر مشخص کن (۲۰ - ۱۸):

۱۸ ۴ بررسی و ترجمه گزیندها:

- ۱) «تحدث: رخ می‌دهد» فعل لازم است.
ترجمه: این پدیده دو بار در سال رخ می‌دهد.
۲) «قد انقطعت: قطع شده است» فعل لازم است.
ترجمه: جریان برق در آن اتاق قطع شده است.
۳) «یتجلى: جلوه‌گر می‌شود» فعل لازم است.
ترجمه: یک پارچگی امت اسلامی در صورت‌های بسیاری جلوه‌گر می‌شود.
۴) «يحترم: احترام می‌گذارد» فعل متعدی و «الأديان» مفعول است.
ترجمه: همانا اسلام به دین‌های الهی احترام می‌گذارد.

۱۹ ۱ تفاعل - مفاعلة**۲۰ ۲ بررسی گزیندها:**

- ۱) «الأحبط» فعل مضارع در صیغه «متكلم وحده» در باب «مفاعلة» است (ثلاثی مزید).
۲) «استلمت» فعل ماضی در صیغه «متكلم وحده» در باب «افتعال» است (ثلاثی مزید).
۳) «أرى» فعل ماضی در صیغه «مفرد مذکر غایب» است (ثلاثی مجزء). / «يدعو» از ریشه «دعا» فعل مضارع در صیغه «مفرد مذکر غایب» است (ثلاثی مجزء).
۴) «فترق» فعل ماضی در صیغه «مفرد مذکر غایب» در باب «تفعیل» است (ثلاثی مزید).

دین و زندگی**۲۱ ۲**

طبق آیه ۵ سوره قیامت (تدریس درس ۵) انسان در وجود معاد شک ندارد؛ بلکه علت انکارش این است که او می‌خواهد بدون ترس از دادگاه قیامت در تمام عمر گناه کند و طبق آیه «و قالوا ما هي إلا حياتنا الدنيا نموت و نحی و ما نهلکنا إلا الدهر و ما لهم بذلك من علم إن هم إلا یظنون» کافران گفتند که فقط گذشت روزگار ما را نابود می‌کند.

۲۲ ۱

مطلق آیه شریفه «آنان (دوزخیان) پیش از این (در عالم دنیا) مست و مغرور نعمت بودند و بر گناهان بزرگ اصرار می‌کردند و می‌گفتند هنگامی که ما مردیم و استخوان شدیم آیا برانگیخته خواهیم شد؟» از دلایل انکار معاد برای مست و مغرورشدگان در دنیا اصرار ورزیدن آنان بر انجام گناهان بزرگ است.

۲۳ ۲

خداوند خطاب به منکرین معاد می‌فرماید: «نه تنها استخوان‌ها را به حالت درمی‌آوریم؛ بلکه سرانگشتان را نیز همان‌گونه که بوده مجدداً خلق می‌کنیم.» این موضوع اشاره به نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان دارد که با آیه «او (خدا) بر هر کاری تواناست» ارتباط مفهومی دارد.

۲۴ ۴

آیه شریفه «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا و أَنَّكُمْ آلینا لا تُرجعون» در همه گزیندها پیام به درستی ترسیم شده به‌جز گزینه (۴) که مربوط به دلایل اثبات امکان معاد می‌باشد.

۲۵ ۳

آن‌جا که محدود بودن عمر آدمی در جهت رسیدن (وصول) به خواسته‌هایش و پاسخ‌گویی به تمایلات و گرایش‌ها مورد بحث قرار می‌گیرد اشاره به **ضرورت معاد** در **پرتو حکمت الهی** دارد و زمانی که از محدود بودن عمر جهت دریافت پاداش صحبت می‌شود اشاره به **ضرورت معاد** در **پرتو عدل الهی** دارد که آیه «أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّعِينَ كَالْفَجَّارِ» اشاره به امر دوم دارد.

۲۶ ۲

ارتباط انسان در عالم برزخ با دنیا پس از مرگ هم‌چنان ادامه دارد، بدین معنا که پرونده برخی اعمال انسان با مرگ بسته نمی‌شود و امکان تغییر دارد و آن‌جا که انسان کنایی را به کسی هدیه دهد تا وقتی که آن کتاب توسط دیگران خوانده می‌شود در پرونده عمل او پاداش می‌نویسند گرچه خود فرد از دنیا رفته باشد که این معرف آثار متأخر می‌باشد.

۲۷ ۳ بررسی گزیندها:

- ۱) اشاره به درخواست مشرکان از خداوند
۲) با پاسخ خداوند به مشرکان که این گفت‌وگو نشانه وجود شعور و آگاهی در عالم برزخ می‌باشد.
۳) این‌که پس از مرگ برزخ و فاصله پیش روی آن‌هاست و تا روزی که برانگیخته می‌شوند در آن‌جا می‌مانند اشاره به ادامه حیات دارد.
۴) اشاره به وجود ارتباط میان دنیا و عالم.

۲۸ ۴

در جنگ بدر وقتی بزرگان لشکر کفار کشته شدند و سپاه اسلام پیروز شد رسول خدا کشتگان را این‌گونه مورد خطاب قرار داد:
«آن‌چه پروردگاران ما وعده داده بود، حق یافتیم، آیا شما نیز آن‌چه پروردگارتان وعده داده بود حق یافتید؟» که از ویژگی‌های عالم برزخ به ادامه دادن حیات روح همراه با شعور و آگاهی اشاره دارد. طبق آیه شریفه «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ ...» حیات برزخی انسان تا روزی که برانگیخته شود ادامه دارد.

۲۹ ۲

فرمایش امام کاظم (ع) مبنی بر دیدار مؤمن با خانواده خویش پس از مرگ اشاره به وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا دارد و میزان این دیدار را مقدار فضیلت انسان‌ها مشخص می‌کند.

۳۰ ۴

منظور از ساحتی (بعدی) از انسان که تلاشی‌ناپذیر (متلاشی نمی‌شود) معرفی شده روح انسان می‌باشد که مطابق حدیث نبوی «الإنسان نیا، قیادا ماتوا، إنتهبوا» مردم در این دنیا در خوابند هنگامی که بمیرند، بیدار می‌شوند.» چون پس از مرگ جسم حیات خود را از دست می‌دهد و این روح انسان است که بعد از مرگ بیدار می‌شود که نوعی افزایش آگاهی می‌باشد.

زبان انگلیسی**۳۱ ۱**

شغل جدیدم واقعاً لذت‌بخش است و به عنوان مزیت اضافی از [شغل] قبلی‌ام پول خیلی بهتری پرداخت می‌کند.

توضیح: با توجه به مقایسه صورت گرفته بین دو موضوع، در این تست به صفت تفضیلی نیاز داریم که شکل مناسب آن برای صفت بی‌قاعده «good» در گزینه (۱) آمده است. برای بیان شدت صفت تفضیلی از «much» استفاده می‌شود.

۲۷ ۲ کلمه "demand" (مطالبه کردن؛ خواستن) در پاراگراف دوم

نزدیک‌ترین معنی را به "ask" دارد.

- (۱) امیدوار بودن (که)، امید داشتن (۲) پرسیدن؛ خواستن
(۳) پیدا کردن، یافتن (۴) نگه داشتن؛ برگزارد کردن

۲۸ ۲ سرآشیز ماریو از حکم قاضی چه درسی گرفت؟

- (۱) دانشجویان اصلاً پول ندارند.
(۲) غیرمنطقی بودن باعث می‌شود احمق جلوه کنید.
(۳) قاضی‌ها صاحبان رستوران‌ها را دوست ندارند.
(۴) بو کردن غذا با خوردن آن یکی است.

۳۹ ۱ سرآشیز ماریو تصمیم گرفت به دانشجویان تخفیف بدهد چون

که او

- (۱) در مورد منصف بودن درسی گرفت
(۲) از پول گرفتن از بد خشنود بود
(۳) می‌خواست بیش‌تر به دادگاه برود
(۴) مشتری‌های کافی نداشت

۴۰ ۴ کدام‌یک از موارد زیر می‌تواند از داستان برداشت شود؟

- (۱) پیروی کردن از قواعد می‌تواند شما را ایمن نگه دارد.
(۲) پولتان را خرمندانه خرج کنید تا بتوانید ثروتمند باشید.
(۳) همیشه نزدیک پنجره بنشینید.
(۴) یک راه‌حل هوشمندانه می‌تواند مشکلات زیادی را حل کند.

ریاضی و آمار

۴۱ ۱ $\frac{2x+2}{x^2+x} + \frac{2x-2}{x} = 1 \Rightarrow \frac{2x+2}{x(x+1)} + \frac{2x-2}{x} = 1$

$\Rightarrow \frac{2x+2+(2x-2)(x+1)}{x(x+1)} = 1 \Rightarrow \frac{2x+2+2x^2+x-2}{x^2+x} = 1$

$\Rightarrow 2x^2+2x+x-2=0 \Rightarrow 2x^2+3x-2=0$

$\Rightarrow \begin{cases} x=0 \\ x=-1 \end{cases}$

هر دو جواب غیرقابل قبول‌اند زیرا مخرج کسرها را صفر می‌کنند.

۴۲ ۲ اگر شیر دوم، منبع را در x ساعت تخلیه کند؛ چون سرعت

شیر اول دو برابر سرعت شیر دوم است، بنابراین شیر اول منبع را در $\frac{x}{2}$ ساعت

تخلیه می‌کند، بنابراین شیر اول در یک ساعت $\frac{2}{x}$ و شیر دوم $\frac{1}{x}$ و هر دو با

هم $\frac{1}{12}$ منبع را تخلیه می‌کنند:

$\frac{2}{x} + \frac{1}{x} = \frac{1}{12} \Rightarrow \frac{3}{x} = \frac{1}{12} \Rightarrow x = 36$ ساعت

۴۳ ۴

$f(x) = 2x^2 - \frac{1}{x} \Rightarrow \begin{cases} x = -1 \Rightarrow f(-1) = 2(-1)^2 - \frac{1}{(-1)} = 2+1 = 3 \\ x = 1 \Rightarrow f(1) = 2(1)^2 - \frac{1}{1} = 2-1 = 1 \end{cases}$

$\Rightarrow \frac{f(-1)}{f(f(1))} = \frac{3}{f(1)} = \frac{3}{1} = 3$

۲۲ ۲ در [ماه] اوت [سال] ۲۰۱۸ یک [خودرو] فراری ۴۸ میلیون

دلار فروش رفت [که] آن را به گران‌ترین خودرو تمام دوران تبدیل کرد.

توضیح: با توجه به این‌که در این تست گران‌تر بودن یک خودرو از تمامی سایر خودروها مدنظر است، در جای خالی به صفت عالی نیاز داریم که طبق مفهوم جمله باید همراه اسم مفرد "car" به کار رود.

۳۳ ۴ او تعدادی واقعیت‌های اساسی را در مورد کشورهایی که

امیدوار بود در طول تعطیلاتش [از آن‌ها] دیدن کند، جست‌وجو می‌کرد.

(۱) مورد، نمونه (۲) قسمت، بخش

(۳) علامت، نشانه؛ نمره (۴) حقیقت، واقعیت

۳۴ ۱ درست همان‌طور که بدن به ورزش نیاز دارد، ذهن نیز برای

سالم ماندن به فعالیت ذهنی نیاز دارد.

(۱) سالم؛ تندرست (۲) صاف؛ واضح

(۳) شگفت‌زده، حیرت‌زده (۴) معمولی

۳۵ ۳ منبع اصلی آب شیرین ما [آب] بارانی است که در دریاچه‌ها و

رودخانه‌ها جمع می‌شود.

(۱) عوض کردن؛ عوض شدن

(۳) جمع کردن؛ جمع شدن

ید با قابلمه رشته‌فرنگی‌های آب‌پز شده‌اش کنار پنجره نشست. او بوی گوجه‌فرنگی، پیاز و سیر را که از طریق هوا از پاستا پرفکتو، رستوران پایین آپارتمان، در حال پخش شدن [بِه سمت] بالا بود، عمیقاً استنشاق کرد. بوی سس‌ها رشته‌فرنگی‌های ساده‌ او را به خوشمزه‌ترین غذاها تبدیل کرد.

درست در آن زمان، یک مشت به در [خانه] ید کوبیده شد. او آن را باز کرد تا سرآشیز ماریو را در حالی‌که انگشتش را تکان می‌داد، ببیند. «تو دزد هستی!» من می‌دانم که چه کار می‌کنی! تو از بوی غذایی من لذت می‌بری، با این حال هیچ هزینه‌ای نمی‌پردازی! من می‌خواهم که برای بوهایی که می‌دزدی، به من هزینه بپردازی!» ید فکسر کرد [که] این درخواست [چقدر] احمقانه است. او از پرداخت پول امتناع کرد و بنابراین سرآشیز ماریو او را به دادگاه کشاند.

قاضی در حالی‌که سرآشیز بینی ید را متهم به دزدی می‌کرد، [به او] گوش می‌داد. ید توضیح داد که او دانشجوی کالج است و استطاعت مالی برای خوردن [غذا] در پاستا پرفکتو را ندارد. در نهایت، قاضی یک پیاله فلزی را در دست گرفت و به ید گفت تمام پول خود را داخل آن بگذارد. ید چند دلار و مقدار زیادی پول خرد [به درون آن] انداخت. قاضی پیاله را تکان داد و [شروع به] صحبت کرد. «من حکم می‌کنم که صدای پول ید به سرآشیز ماریو برای [استشمام] بوی سس‌هایش پرداخته شود.» سپس قاضی پول را به ید برگرداند.

سرآشیز ماریو به زمین خیره شد. ناگهان به بالا نگاه کرد و لیخنند زد. سرآشیز گفت «از این پس، پاستا پرفکتو به دانشجویان تخفیف می‌دهد!»

۳۶ ۲ چرا ید نزدیک پنجره [غذا] خورد؟

(۱) تا خنک شود

(۲) تا به بوهای رستوران نزدیک‌تر باشد

(۳) تا مردم را در حال رفتن به داخل رستوران ببیند

(۴) تا بشنود سرآشیز ماریو چه چیزی می‌گوید

۳ ۵۰

$$f(x) = mx + h \Rightarrow \begin{cases} f(2) = 6 \Rightarrow 6 = 2m + h \\ f(-2) = 3 \Rightarrow 3 = -2m + h \end{cases}$$

دو رابطه بالا را از هم کم می‌کنیم:

$$6 - 3 = 2m + h - (-2m + h)$$

$$\Rightarrow 3 = 4m \Rightarrow m = \frac{3}{4} \quad 6 = 2\left(\frac{3}{4}\right) + h$$

$$\Rightarrow h = 6 - \frac{3}{2} = \frac{9}{2} \Rightarrow f(x) = \frac{3}{4}x + \frac{9}{2}$$

$$\xrightarrow[y=0]{\text{تلاقی با محور Xها}} \frac{3}{4}x + \frac{9}{2} = 0 \Rightarrow x = \frac{-9}{\frac{3}{4}} = \frac{-9 \times 4}{3} = -12$$

اقتصاد

۳ ۵۱

شرط شکل‌گیری مبادلات تهرانی، تمایل همزمان طرفین به مبادله بود؛ زیرا در غیر این صورت برای تأمین خواسته طرف مبادله، فرد باید به افراد زیادی مراجعه می‌کرد که این مسئله هزینه‌های مبادلاتی در تهرات را به شدت افزایش می‌داد.

۲ ۵۲

الف) مهم‌ترین مشکل بر سر راه استفاده از پول‌های فلزی، محدود بودن میزان طلا و نقره در دسترس بشر بود (دقت کنید گفته شده طلا و نقره در دسترس بشر، زیرا میزان این عناصر در طبیعت محدود نیست).

ب) بی‌مبالاتی و یا سوءاستفاده برخی از صرافان از اعتماد مردم و همچنین مشکل اعتبارسنجی صراف‌ها و رسیده‌ها که حالا تعدادشان زیاد شده بود برای مردم، ایده واگذاری نثر اسکناس به دولت از طریق بانک مرکزی را شکل داد.

۴ ۵۳

مسکوکات + اسکناس‌ها = میزان پول
 واحد پولی $148,000 = 93,000 + 55,000$
 ب) مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری = میزان شبه پول
 واحد پولی $172,000 = 32,000 + 148,000$ = تفاوت شبه پول و پول
 ج) واحد پولی $468,000 = 148,000 + 320,000$ = شبه پول + پول = نقدینگی
 د) مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری = سپرده‌های پس‌انداز
 سپرده‌های مدت‌دار - سپرده‌های دیداری (جاری) -
 واحد پولی $94,000 = 320,000 - 148,000 - 81,000$

۱ ۵۴

برای رسیدن به جواب مسئله فقط تحلیل گزینه‌ها کافی است و نیاز به محاسبات ریاضی خاصی نداریم؛ به این ترتیب که گزینه‌ها را بررسی و درستی و نادرستی آن‌ها را به دست بیاوریم.

بررسی گزینه‌ها:

۱) با توجه به این‌که نرخ تورم در سال ۸۸ نسبت به سال ۸۷ کاهش داشته، می‌گوییم سرعت رشد سطح عمومی قیمت‌ها نسبت به سال قبل کاهش داشته اما همچنان قیمت‌ها افزایش می‌یابند فقط قدری آهسته‌تر.

۲) ما اصلاً نمی‌توانیم نرخ تورم سال ۸۴ را به دست بیاوریم؛ زیرا به قیمت‌های ابتدای سال ۸۴ نیاز است که در جدول موجود نمی‌باشد.

۳ و ۴) شاخص قیمت‌ها با کاهش نرخ تورم، کاهش نمی‌یابد بلکه سرعت افزایش یا رشد قیمت‌ها کاهش می‌یابد، آن هم نه دقیقاً برابر کاهش نرخ تورم بلکه متناسب با آن.

۳ ۴۴

$$(0, 5), (0, 2a + 4) \xrightarrow{\text{تعریف تابع}} 2a + 4 = 5 \Rightarrow 2a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow 4a + 1 = 4\left(\frac{1}{2}\right) + 1 = 3$$

بنابراین داریم:

$$(3, 0), (f(a) + 1, b - 1) \xrightarrow{\text{تعریف تابع}} b - 1 = 0 \Rightarrow b = 1$$

$$x = 0 \Rightarrow f(0) = 1 + |-1 + 0| = 1 + 1 = 2$$

۱ ۴۵

$$x = 1 \Rightarrow f(1) = 1 + |-1 + 1| = 1 + 0 = 1$$

 برای $x > 1$ ، $(-1 + x)$ مثبت است و داریم:

$$f(x) = 1 + \frac{-1 + x}{1} = 1 + (-1 + x) = x$$

$$f \text{ برد} = \{1, 2, 3, \dots\} = \mathbb{N}$$

و در نتیجه:

۳ ۴۶

با توجه به نمودار داریم:

$$f(2) = -2, f(0) = 2, f(-2) = f(1) = 0$$

$$\frac{2f(3) - 2f(-2)}{f(0) + f(2)f(1)} = \frac{2(-2) - 2(0)}{2 + f(2) \times 0} = \frac{-4}{2} = -2$$

بنابراین:

$$f(0) = \frac{1}{y} \Rightarrow \frac{1}{y} = \frac{a(0) - 1}{0 + b} \Rightarrow \frac{1}{y} = \frac{-1}{b} \Rightarrow b = -2$$

۲ ۴۷

$$f(-1) = 2 \Rightarrow 2 = \frac{a(-1) - 1}{-1 + b} \Rightarrow 2 = \frac{-a - 1}{b - 1} \Rightarrow 2(b - 1) = -a - 1$$

$$\Rightarrow -a - 1 = 2(-3) \Rightarrow -a = -6 + 1 \Rightarrow -a = -5 \Rightarrow a = 5$$

$$f(x) = \frac{ax - 1}{x + b} = \frac{5x - 1}{x - 2} \Rightarrow f(1) = \frac{5 - 1}{1 - 2} = \frac{4}{-1} = -4$$

بنابراین:

۴ ۴۸

در یک تابع، تعداد اعضای برد همواره کوچک‌تر یا مساوی تعداد اعضای دامنه است. (درستی ۱ و ۳)
 بنابراین تعداد اعضای برد می‌تواند با تعداد اعضای دامنه برابر باشد و کم‌تر نباشد (درستی گزینه ۲) به طور مثال:

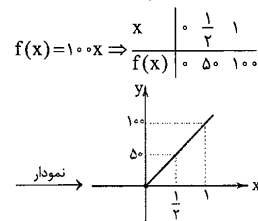
$$f = \{(1, 2), (3, 4), (5, 6)\}$$

 بنابراین گزینه (۴) تنها گزینه نادرست است، به طور مثال در تابع $f(x) = \frac{1}{x}$

با دامنه $\{1, 2, \frac{1}{2}, 3, \frac{1}{3}\}$ ، برد تابع با دامنه برابر است اما تابع هر عضو را به خودش نسبت ندهد است.

۱ ۴۹

در هر ساعت ۱۰۰ کیلومتر را طی می‌کند پس در x ساعت $(100 \times x)$ کیلومتر را طی می‌کند:

۵۵ صاحبان مؤسسات دینی و صرافان دیندار، پول‌های مردم را نزد خود امانت دانسته و با کسب رضایت صاحبان مال به عنوان واسطه و وکیل او اقدام به دادن وام کرده و در ازای آن حق الزحمه یا حق الوکاله خود را دریافت کرده و سود حاصله را به صاحب مال می‌پرداختند.

در حالی که صاحبان مؤسسات غیردینی، پول‌های را که در آن امانت بلکه قرض مردم به آن‌ها و مال خود می‌دانستند و با ارائه وام، ربا دریافت می‌کردند.

۵۶ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) بانک‌ها با ماهیت منحصر به فرد خود قادر به خلق «شبه‌پول» یا «اعتبار» هستند.

ج) در صورتی که یک بانک مطابق قانون بانکداری بودن ربا با تأسیس یک شرکت تولیدی اقدام به فعالیت واقعی اقتصادی کند، عملاً به بانک سرمایه‌گذاری تبدیل می‌شود.

و) بانک ماهیتاً یک نهاد غیرانتفاعی است که با هدف ارائه خدمات به فعالان اقتصادی و با مجوز بانک مرکزی تأسیس می‌شود.

۵۷ تمام اسناد اعتباری قابل واگذاری هستند و همگی به عنوان

تضمین بازپرداخت بدهی در فرایند خلق اعتبار مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۵۸ الف) در عقد جماعه، کارفرما در قبال عمل مشخص کارگزار،

اجرت معینی به او می‌پردازد.

ب) مشارکت مدنی، قراردادی بازرگانی برای درهم آمیختن سرمایه نقدی و یا جنسی بین چند شخص حقیقی و حقوقی به منظور ایجاد سود می‌باشد.

ج) در فروش اقساطی، بانک‌ها بنا به تقاضای کتبی مشتری، سرمایه فیزیکی را خریداری و به صورت قسطی به مشتری می‌فروشند.

۵۹ روی ورقه سهم، میزان مشارکت ناشی از هر برقه سهم مشخص

شده؛ زیرا قیمت اسمی سهم، تعیین‌کننده میزان مشارکت است اما به هیچ عنوان روی یک ورقه، کل مبلغ سرمایه‌گذاری درج نمی‌شود.

۶۰ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) بازار سرمایه به عنوان محل عایدی و ریسک یک فرایند کوتاه‌مدت نیست، بنابراین افراد باید فقط از سرمایه‌های مازاد خود در این بازار پرریسک استفاده کرده و منتظر منافع در بلندمدت باشند.

ب) بورس و فعالیت‌های مربوط به آن، سرمایه‌های لازم برای اجزای پروژه‌های بزرگ دولتی و خصوصی را فراهم می‌کند.

ج) ابتدا شناسه معاملاتی دریافت و سپس برقه درخواست از کارگزار دریافت می‌شود و همزمان مبلغ سرمایه‌گذاری را به حساب کارگزار واریز می‌کند، بعد از طی زمان معینی اوراق آماده و در اختیار سهامدار قرار می‌گیرند.

علوم و فنون ادبی

۶۱

أ لا یا ا ب ی ه س ا ق ی آ در ک ا ش ن و نا و ل ها
- - - - - U - - - - - U - - - - - U - - - - -
ک ع ش ف ا س ل ی ن م و د و ل و ل ی اف ت ا د م ش ک ل ها
- - - - - U - - - - - U - - - - - U - - - - -

بررسی هجاهاک سایر گزینه‌ها:

۲) ---U-U---U-U- (۲)
۳) ---UU---UU---UU- (۳)
۴) ---U---U---U- (۴)

۶۲ واج نویسی واژه‌ها:

تفاوت: ت ا ل ا ف ا ل ا ق ا ل ا ت

واقعی: ا ق ا ل ا ع ا ی

وفات: ا ق ا ل ا ف ا ل ا ت

موج: م ا ل ا ق ا ج

توقف: ت ا ل ا ق ا ل ا ق ا ل ا ف

استواری: ا س ا ل ا س ا ت ا ل ا ق ا ل ا ر ا ی

مقوی: م ا ل ا ق ا ل ا ق ا ل ا ق ا ی

وجود: ا ج ا ل ا ق ا ج ا و ا د (واو دوم، مصوت است).

۶۳

نقاش انا امت اکر ا د ا دل ا مح ا را ا ب ا تس ا ب ب ا ح ا و ا ج ا و ا د (۱۵ هجا)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ه ر ا س ا ع ا ن ا ن و ا ق ب ا ل ا ی ا ب ا ب ا ت ا ب ا ر س ا ت ا ی ا ر ا و د (۱۶ هجا)

۳) ه ا م ا س ا م ن ا د ا ن ا ح ا ج ا م ا ه ا م ا ج س ا م ن ا د ا ن ا ج ا ن ی (۱۶ هجا)

۴) و ه ا ک ا ج ا د ا ن ا م ا ی ا ش ا و د ا ن ف ا ش ا ت ا ز ا خ ا ی ا ل ا م ن (۱۶ هجا)

۶۴

«ن» ساکن بعد از مصوت بلند، هنگام تلفظ حذف می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ج ه ا ن ا ت و ا ل ا ک م ا ن ا ک م ی ن

دقت کنیم: «کمان» و «کمین» را بدون حذف «ن» و با حذف همزه واژه‌های

«اندر» و «است» هم می‌توان خواند.

۲) ج ه ا ن ا ج ه ا ل ا س و ز ا ج ه ا ن ا ج ه ا ل ا ک م ی ن

۳) ب ر و ل ا ج و ن و ل

۶۵ تقطیع هجایی گزینه (۲):

از	با	غ	ص	دا	ی	یا	ر	می	آ	ید
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	-

۶۶

بش	ن	وز	نی	چو	ش	کا	یت	می	ک	ند
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

از	ج	دا	بی	ها	ج	کا	یت	می	ک	ند
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

۶۷ ابوعلی بلعمی تاریخ مفضلی را که محمد بن جریر طبری با

عنوان «تاریخ الکمل و الملوک» به زبان عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند.

۶۸

زبان پارسی، در دوره اشکانیان رایج بوده است.

۶۹

در زمان سامانیان عمده‌ترین مرکز فرهنگی شهر «بخارا» بود.

۷۰

شعر حکمی و اندرزی در دوره «سلجوقیان» به پختگی رسید.

۷۱

ناصر خسرو بعد از کسای شیوه شعری او را در آوردن موعظه و

نصیحت ادامه داد.

۸۱) ۳ در حدود ۱۵۰۰ ق.م. گروهی از اقوام هند و اروپایی به ایتالیا پا نهادند و مزارع و روستاهایی را به وجود آوردند.

۸۲) ۲ اسطوره‌شناسان، مورخان و دیگر محققان درباره این‌که محتوای افسانه‌ها به کلی غیرواقعی است یا نه، اتفاق نظر ندارند. پیش‌تر آنان بر این عقیده هستند که افسانه‌ها براساس واقعیت‌های تاریخی ساخته شده‌اند، اما با گذشت زمان تغییر کرده و به شکل افسانه و اسطوره درآمده‌اند.

۸۳) ۲ پنج ستون از سنگ‌نوشته بیستون که در حقیقت گزارشی تاریخی محسوب می‌شود، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورش‌های نواحی گوناگون اختصاص دارد.

۸۴) ۲ ایرانیان تا دو قرن پیش و قبل از رمزگشایی و خوانده شدن خط میخی و آغاز کاوش‌های باستان‌شناسی، آگاهی و درک محدودی از تاریخ و تمدن باستانی خود داشتند، تا آن زمان مورخان ایرانی بر پایه ترجمه خدای‌نامه‌های متعلق به دوران ساسانی و نیز داستان‌های شاهنامه فردوسی، تاریخ ایران در عهد باستان را می‌نوشتند.

۸۵) ۴ کاوش‌های باستان‌شناسی و پژوهش‌های جدید نشان داد که چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یک‌جانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفته‌ای را بنیان نهاده بودند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجاریه، اروپاییان بیشتری به عنوان جهانگرد، بازرگان و... به کشور ما آمدند و روزبه‌روز بر تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی افزوده شد. بدین گونه کم‌کم زمینه برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران فراهم آمد.

۲) در نتیجه این کاوش‌ها، امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه، تا حدودی فراهم آمد.

۳) یکی دیگر از نتایج تحقیقات دو قرن گذشته، تقسیم‌بندی جدیدی بود که مورخان از تاریخ ایران در دوره باستان ارائه کردند.

نکته: واژه «کاملاً» در گزینه ۲) و عبارت «پیش از تاریخ» در گزینه ۳) نادرست‌اند.

جغرافیا

۸۶) ۲ تعریف آب و هوا: به مجموعه عناصر جو غالب در یک منطقه در درازمدت گفته می‌شود.

۸۷) ۳ در اطراف شهر نیشابور، رشته‌کوه بینالود قرار دارد.

۸۸) ۴ بخش اعظم سرزمین ما را نواحی مرتفع و کوهستانی تشکیل می‌دهند.

۸۹) ۴ گل‌فشان‌ها به علت خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می‌آیند.

۹۰) ۲ بعضی دشت‌ها مانند دشت نهاوند در همدان بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده‌اند.

۷۲) ۴ «پدر شعر فارسی» عنوانی است که به رودکی سمرقندی نسبت داده‌اند، به این دلیل که او پایه‌گذار شعر پارسی در دوره خراسانی بود.

۷۳) ۲ عبارت سؤال معرف «شاهنامه ابومنصوری» است که در سال ۳۴۶ قمری تألیف شد.

۷۴) ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ۳): رنج و تلاش کلید کامیابی‌ست.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) بی‌بهرگی و ناکامی و رنج بی‌حاصل
۲) تحمل رنج برای آسایش مخاطب
۳) بهره‌مندی از دنیا به رنج و اندوه در راه به دست آوردن آن نمی‌ارزد. / توصیه به ترک آسایش طلبی

۷۵) ۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ۲): نکوهش ظاهری و لزوم توجه به باطن

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) ستایش آفرینش خداوند
۲) ستایش آفرینش، خردبخشی و عفو پروردگار
۳) نکوهش نفاق و دورویی

تاریخ

۷۶) ۲ برخی از جهانگردان اروپایی که در دوران فرمانروایی صفویان به ایران آمدند، با کنجکاوی زیاد در جست‌وجوی بناها و آثار تاریخی دوره هخامنشی به خصوص در فارس بودند.

۷۷) ۴ در کاوش‌های تخت جمشید، بیش از سی هزار لوح گلی به زبان ایلامی کشف شد (تأیید گزینه ۴) و رد گزینه ۲). که تاکنون حدود چهار تا پنج هزار از این لوح‌ها خوانده و ترجمه شده‌اند (رد گزینه ۳). این لوح‌ها اطلاعات سودمندی درباره اوضاع اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری دوره هخامنشیان ارائه می‌دهند (رد گزینه ۱).

۷۸) ۱ در یونان باستان، مانند بسیاری از کشورهای دیگر، نخست شاهان به صورت موروثی حکومت می‌کردند، اما در نتیجه توسعه دریاوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند.

۷۹) ۱ عموم مورخان تا دوپست سال پیش، در میان سلسله‌های حکومتی ایران باستان، تنها از تاریخ ساتراپی‌ها و شناخت نسبتاً در خور توجهی داشتند و سلسله و شاهان اشکانی را تا حدودی می‌شناختند، اما چندان شناختی از سلسله‌های ایلام، ماد و هخامنشیان نداشتند و پادشاهان بزرگی چون کوروش و داریوش هخامنشی را به درستی نمی‌شناختند. آنان پاسارگاد پایتخت کوروش را به حضرت سلیمان منسوب می‌کردند.

۸۰) ۳ اولین دوره تمدن یونان را عصر میسنی می‌گویند. تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ضعیف شد و از ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق.م یونان دچار چنان انحطاطی شد که مورخان آن را «عصر تاریکی» نامیده‌اند.

۹۱ | ۱ در اطراف خط استوا به دلیل گرم بودن و صعود هوا، کمربند کم‌فشار حاره‌ای تشکیل می‌شود و دارای آب و هوای گرم و مرطوب است. در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا، کمربند پرفشار جنب حاره‌ای تشکیل می‌شود و دارای آب و هوای گرم و خشک است.

کمربند کم‌فشار حاره‌ای ← گرم و مرطوب (مدار صفر درجه)
کمربند پرفشار جنب حاره‌ای ← گرم و خشک (مدار ۳۰ درجه)

۹۲ | ۲ در استان‌های آذربایجان غربی و شرقی، زاویه تابش خورشید مایل‌تر، مقدار تابش کم‌تر و هوا سردتر است ← ناشی از عرض جغرافیایی

۹۳ | ۳

موقعیت جغرافیایی

عوامل کلی مؤثر بر آب و هوای ایران } میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها
} ورود توده‌های هوا به کشور

قرار گرفتن ایران در کمربند پرفشار جنب حاره‌ای، عرض جغرافیایی، فاصله از منابع رطوبتی و دریاها از عوامل فرعی (مرتبط با یکی از عوامل اصلی) هستند.

۹۴ | ۲ توده هوای مرطوب موسمی: برخی سال‌ها در دوره گرم از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود.

توده هوای سودانی: گاهی در دوره سرد سال، رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد و باعث بارندگی می‌شود.

۹۵ | ۴ جهت رشته‌کوه‌های بلند مانند البرز و زاگرس، موجب بارش‌های بیشتر در دامنه‌های شمالی البرز و دامنه‌های غربی زاگرس شده است.

جامعه‌شناسی

۹۶ | ۳ هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و در پی آن، برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد. ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط آن جلوگیری کند.

۹۷ | ۱ گزینه (۱) به ویژگی «جهان اساطیری» اشاره دارد، زیرا جهان اساطیری، طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند و با طرد دانش ابزار متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد، اما سایر گزینه‌ها به ویژگی‌های «جهان دنیوی» اشاره دارند.

۹۸ | ۲ منظور از جهان متجدد، غرب بعد از رنسانس یعنی جهان غرب چهارصد سال اخیر است.

یکی از متفکرانی که درباره ویژگی‌های جهان متجدد اندیشیده، ماکس وبر جامعه‌شناس آلمانی است.

علوم تجربی، با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی همانند بیماری، زلزله، سیل و ... و مسلط شدن بر آن‌ها را به انسان می‌دهد که از آن به «گسترش عقلانیت ابزاری» تعبیر می‌کنند.

۹۹ | ۴ حق و باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها، پراساس جهان یا آگاهی، توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود.

۱۰۰ | ۱ بررسی عبارت نادرست:

ب) جهان متجدد (نه جهان اساطیری)، رویکرد دنیوی و این‌جهانی دارد و در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم، گام برمی‌دارد.

۱۰۱ | ۳ ارزش‌ها، راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی‌اند. وقتی مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، ارزش‌ها به واقعیت تبدیل می‌شوند. آرمان‌های جهان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شود؛ مثلاً آرمان جهان اسلام، توحید است.

۱۰۲ | ۴ گزینه (۴) به ویژگی‌ها و تعاریف آرمان اجتماعی اشاره ندارد، زیرا به واقعیت‌های هر جهان اجتماعی، هنجارها و نمادها، نمی‌توان عنوان آرمان یا آرمان اجتماعی داد، اما سایر گزینه‌ها به ویژگی‌ها و تعاریف آرمان اجتماعی اشاره دارند.

۱۰۳ | ۱ ارزش‌هایی که مردم به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد، ولی ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد و هر اندازه مردم یک جامعه مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.

۱۰۴ | ۴ جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علوم یا روش‌های فراطرجری را علم نمی‌شناسد، با افول این دسته از علوم (عقلانی و وحیانی)، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود و داوری درباره این امور، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود ← زوال عقلانیت ذاتی

در این جهان اجتماعی، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف، از علوم تجربی استفاده می‌کنند ← بسط و توسعه عقلانیت ابزاری در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابند. رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند.

قوت افترک از علم و فن است / از همین آتش، چراغش روشن است ← گسترش عقلانیت ابزاری

۱۰۵ | ۳ حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت. علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود.

جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی، معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.

منطق

۱۰۶- ۴ معنای لغوی یک مفهوم، مترادف آن یا نحوه شکل‌گیری لغوی یک مفهوم همگی تعریف لغوی محسوب می‌شوند.

۱۰۷- ۱ در تعریف لفظی، باید از لغات و اصطلاحات مترادف و آشنا برای شنونده استفاده کرد. تعریف از طریق ذکر مصادیق در مواردی مناسب است که بتوان به نحوی مصادیق آن مفهوم را به افراد معرفی کرد.

۱۰۸- ۳ استقرای تمثیلی، استدلالی ضعیف و نتایج آن احتمالی است.

۱۰۹- ۱ هرچه وجوه مشابهت میان دو امر بیش‌تر باشد، استقرای تمثیلی قوی‌تر است.

۱۱۰- ۲ دانشمندان علوم تجربی تلاش می‌کنند با استفاده از استقرای تعمیمی قوی مبنایی برای علوم تجربی فراهم کنند.

۱۱۱- ۳ تعریف مصادیقی در گزینه (۳) مطرح شده است.

۱۱۲- ۱ استدلال به کار رفته در این بیت، استقرای تمثیلی است؛ چون از یک تمثیل «گردکان بر گنبد» استفاده شده است.

۱۱۳- ۳ تعداد نمونه‌ها باید نسبت به جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشند، نه این‌که زیاد باشند؛ به عبارت دیگر این یک ملاک نسبی است.

۱۱۴- ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳) نتیجه استقرا نمی‌تواند یقینی باشد.

۴) نتیجه قیاس نمی‌تواند غیریقینی باشد.

۱۱۵- ۴ مغالطه تعمیم شتابزده زمانی رخ می‌دهد که قواعد استقرا رعایت نشده باشد. یکی از این قواعد این است که نمونه‌های بررسی‌شده، متنوع، تصادفی و متفاوت باشند.